

02 διεθνή ■ Κείμενα: Ερρίκος Φινάλης

Κολοβωμένη, φοβισμένη, αποπροσανατολισμένη, αλλά και θυμωμένη: αυτή είναι η κουνημένη και γεμάτη αντιφάσεις φωτογραφία της Γηραιάς Ηπείρου σήμερα. Με μια άνευ προηγουμένου πολιτική κρίση και απονομιμοποίηση ηγεσιών να διαπερνά τα πιο σημαντικά κράτη της, και με την ευρωκρατία ζαλισμένη, καθώς τα χτυπήματα μεταξύ «εταίρων» και «συμμάχων» καταφέρονται πλέον δημόσια και χωρίς γάντια. Την ίδια στιγμή, ασυντόνιστα μεν αλλά όλο και πιο συχνά κύματα αντιστάσεων

εργαζομένων και λαϊκών στρωμάτων σε κομβικές ευρωπαϊκές χώρες λειτουργούν ως προειδοποιητικός συναγερμός προς τις ελίτ για το τι ακόμα, τι «χειρότερο» ή και εκτός δυνατοτήτων «διαχείρισης», μπορεί να έρχεται. Κι όλα αυτά στο φόντο μιας ετοιθελικής επιβολής των υπερατλαντικών κυρίαρχων, που διεξάγουν τον κερδοφόρο πόλεμό τους εναντίον των στρατηγικών αντιπάλων τους σε βάρος της Ευρώπης, μετατρέποντάς την σε πεδίο βολής και κοινωνικό πειραματόζωο.

Τα συμπαράλια της ευρω

Η Ευρώπη μπαίνει στην πιο βαθιά κρίση – Οι αν

Οι γελοιότητες κάποιων τύπων σαν τον Μακρόν ή τον Σόιμπλε, που συνιστούν στους υπηκόους τους να ξεχάσουν τα ανέμελα χρόνια ή να φορούν διπλά πουλόβερ για να μην ξεπαγιάσουν, κρύβουν πίσω τους μια πολύ απτή πραγματικότητα – τις σκληρότερες πτυχές της οποίας μόλις αρχίζουμε να

βιώνουμε. Φταίει ο πόλεμος (ορθότερα, η αυτοκτονική σύνταξη της Ευρώπης πίσω από τις ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ, που τα κάνουν όλα γης Μαδιάμ προκειμένου να μην δύσει το αστέρι τους), αλλά βασικά φταίει ολόκληρο το κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό σύστημα που κυριαρχεί διεθνώς:

Αλαζονική (και εύθραυστη) Γερμανία

Η τρικομματική ομοσπονδιακή κυβέρνηση υπό τον σοσιαλδημοκράτη καγκελάριο Σολτς γράφει στα παλαιότερα των υποδημάτων της την (ούτως ή άλλως ανύπαρκτη) «ευρωπαϊκή αλληλεγγύη», τους αυστηρούς (για τους άλλους) δημοσιονομικούς κανόνες της Ε.Ε., αλλά και αυτές καθαυτές τις διατάξεις του ορντοφιλελεύθερου γερμανικού Συντάγματος, που ορίζει ότι ο ετήσιος δημόσιος δανεισμός δεν μπορεί να υπερβαίνει το 0,35% του ΑΕΠ. Πώς το κάνει; Πρώτον, αντιστεκόμενη με νύχια και με δόντια στις προτάσεις της πλειοψηφίας των υπόλοιπων κρατών μελών να τεθεί πλαφόν στις τιμές του φυσικού αερίου (οι προϋποθέσεις που υιοθέτησε χθες η σύνοδος κορυφής της Ε.Ε. για παρεμβάσεις στην αγορά φυσικού αερίου θυμίζουν την παροιμία «ζήσε Μάη μου να φας τριφύλλι»). Δεύτερον, υιοθετώντας ένα πρόγραμμα ενίσχυσης-μαμούθ της οικονομίας, ύψους 200 δισεκατομμυρίων ευρώ, για να αντιμετωπιστούν οι συνέπειες της ακριβής ενέργειας (σε συνέχεια της απόφασης για «ενίσχυση της άμυνας», ύψους 100 δισεκατομμυρίων ευρώ).

Έτσι, αφού χτύπησε προσοχές στις ΗΠΑ (με αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, την απώλεια του κρίσιμου για την οικονομία της ρωσικού φυσικού αερίου – απώλεια που «άγνωστοι» φρόντισαν να οριστικοποιήσουν, ανατινάζοντας τους αγωγούς Nord Stream I και II), η Γερμανία τώρα πουλάει αγριάδα στους λοιπούς Ευρωπαίους. Σε βαθμό ώστε ο Ντράγκι να την κατηγορεί για «στρέβλωση της εσωτερικής αγοράς»

και ο Μακρόν να δηλώνει ότι «η απομόνωση της Γερμανίας δεν ευνοεί ούτε την ίδια, ούτε την Ευρώπη». Ο Σολτς τους απαντά αλαζονικά, στο σιλ «και λίγα αποφασίσαμε»... Το πρόβλημα των λοιπών είναι ότι, αν η Γερμανία «αντλήσει» (πράγματι, περί δανεισμού πρόκειται) 100+200 δισεκατομμύρια ευρώ για άμυνα και ενέργεια αντίστοιχα, κάποιιοι άλλοι, λιγότερο «αξιόπιστοι» από το Βερολίνο (το οποίο οι «αγορές» θεωρούν μικρό ρίσκο), κινδυνεύουν να μείνουν χωρίς δυνατότητα χρηματοδότησης.

Υπάρχουν βέβαια και περιπλοκές: η Ομοσπονδιακή Ελεγκτική Υπηρεσία έκρινε, λένε, αντισυνταγματικό το ενεργειακό πακέτο των 200 δισεκατομμυρίων. Όμως δεν πρόκειται για δεσμευτική απόφαση: είναι «γνωμάτευση». Στην πραγματικότητα, πρόκειται για προειδοποίηση προς τον Σολτς να είναι «δίκαιος» στο πού και πώς θα διαμοιραστεί ο πακτωλός. Είναι εξάλλου χαρακτηριστικό ότι οι «αγορές» δεν αντέδρασαν στις γερμανικές ενισχύσεις τιμωρητικά, όπως έπραξαν με τις βρετανικές. Ο Σολτς δεν κινδυνεύει από τέτοιες «γνωματεύσεις», ούτε από οποιαδήποτε θεσμική «αντιπολίτευση» (ιδίως από τότε που και η γερμανική Αριστερά αποφάσισε να αυτοχειριαστεί). Περισσότερο κινδυνεύει από τους κυβερνητικούς εταίρους του και από τμήματα των ελίτ, εάν θεωρήσουν ότι αδικούνται στη μοιρασιά. Και ενδεχομένως να κινδυνεύσει από γενίκευση των κινητοποιήσεων ενάντια στην «αναπόφευκτη» επιδείνωση του βιοτικού επιπέδου των Γερμανών...

Βρετανική αστάθεια διαρκείας

Προχθές, έχοντας μόλις ενάμιση μήνα στην πρωθυπουργία της Βρετανίας, η Λιζ Τρας εξαναγκάστηκε σε παραίτηση. Στον λίγο χρόνο που γνώρισε δημοσιότητα (πριν εκλεγεί ηγέτιδα των Συντηρητικών, άρα και πρωθυπουργός, είχε χρηματίσει επανειλημμένα υπουργός – με τελευταίο πόστο αυτό των Εξωτερικών) κατηγορήθηκε για πολλά, και λίγοι θα την κλάψουν. Αλλά η παραίτησή της κάθε άλλο παρά οφείλεται στις γκάφες ολκής που διέπραττε λόγω γεωπολιτικής αμορφωσιάς, ή στις αποτυχημένες πολιτικές της (που εξάλλου δεν πρόλαβε να εφαρμόσει). Η Τρας ήταν το πλέον πρόσφατο εξιλαστήριο θύμα μιας μεγάλης ενδοσυστημικής κόντρας, και η ζωντανή απόδειξη ότι οι αποκλίσεις από επιλογές ισχυρών κέντρων (διάβαζε «αγορές») τιμωρούνται αυστηρά.

Η «υπερχρηματοδότηση» της οικονομίας για την αντιμετώπιση των συνεπειών της ενεργειακής κρίσης ήταν ένα εκ των αμαρτημάτων της, αφού είχε αποδέκτες εκ πρώτης όψης τα νοικοκυριά, αλλά κυρίως συγκεκριμένα τμήματα των ελίτ σε βάρος άλλων, πιο «αεριτζήδικων». Έτσι υπέστη ακραίο μπούλινγκ, πρώτα πρώτα από ρις «αγορές» και από τους «δικούς της». Η ταπεινωτική επιβολή ως υπουργού Οικονομικών του Τζέρεμι Χαντ, εσωκομματικού αντιπάλου της Τρας (ο οποίος έχει ηττηθεί κάθε φορά που διεκδίκησε την ηγεσία των Συντηρητικών), ήταν ένα σαφές μήνυμα των «αγορών»

προς όποιον δεν στέκεται σούζα στις προσαγές τους.

Η «συμβολή» δυναμικών παραγόντων

εντός και εκτός Βρετανίας
Ο Χαντ, λειτουργώντας ως πολιτικός κηδεμόνας της Τρας – ή μάλλον ως ντε φάκτο πρωθυπουργός – ακύρωσε σχεδόν όλες τις αποφάσεις της και μείωσε

έκτασης, στο οποίο όμως πήραν μέρος και εξωτερικοί παράγοντες. Μεταξύ των οποίων και ο ίδιος ο Μπάιντεν: όλοι μάθαμε το πώς πλήρωσε παραπάνω τάκος από όσα αγόρασε ώστε το κατάστημα να κεράσει τον επόμενο πελάτη, αλλά δεν πληροφορηθήκαμε ότι την επόμενη μέρα, ενώ αγόραζε παγωτό (χωρίς κέρασμα του επόμενου πελάτη αυτή τη φορά...), είπε ότι «δεν ήμουν ο μόνος που θεωρούσε ότι το σχέδιο της κυρίας Τρας ήταν λάθος». Αντίστοιχες παρεμβάσεις, οπωσδήποτε πιο «διακριτικές» από την άγαρ-

μμη του Μπάιντεν, υπήρξαν και από το Βερολίνο και τις Βρυξέλλες – νομιμοποιώντας τη σκέψη ότι επιδιώκεται μια συνολική επαναδιαπραγμάτευση που θα θέσει σε αμφισβήτηση ακόμη και τον σκληρό πυρήνα του Brexit.

Οι «αγορές» πάντως δηλώνουν ικανοποιημένες από τη μέχρι τώρα εξέλιξη: μέσα σε λίγες ώρες από την παραίτηση της Τρας ενισχύθηκε η ισοτιμία της στερλίνας έναντι του δολαρίου, ενώ μειώθηκαν και τα επιτόκια των βρετανικών κρατικών ομολόγων. Τώρα οι Συντηρητικοί πρέπει να εκλέξουν με διαδικασία fast track νέο ηγέτη και πρωθυπουργό. Θα είναι ο... Τζόνσον; Οποιαδήποτε υποψηφιότητα θα πρέπει καταρχήν να εγκριθεί από τους βουλευτές. Και από τις «αγορές», βέβαια!

Οι Συντηρητικοί απειλούν τους απεργούς, οι Εργατικοί τους αδειάζουν
Στο μεταξύ συνεχίζονται οι απεργιακές κινητοποιήσεις

τη διάρκεια των εγγυημένων τιμών ενέργειας από 24 μήνες σε 6. Στη συνέχεια η Τρας υποχρεώθηκε να ζητήσει συγγνώμη για τα μέτρα που αποφάσισε (τα οποία προκάλεσαν βίαιη αντίδραση ακόμη και της Τράπεζας της Αγγλίας), και τελικά να παραιτηθεί. Η έμμεση πλην ξεκάθαρη απειλή ότι, σε αντίθετη περίπτωση, σύντομα θα αντιμετώπιζε «αδυναμία εξυπηρέτησης του χρέους», δεν της άφησε καμία διέξοδο. Γίναμε έτσι μάρτυρες ενός ενδοβρετανικού επεισοδίου αναπροσανατολισμού, άγνωστης ακόμη